

MANELICH

L'altre era l'amo, 'l *sinyor* Sebastiá, y l'altra persona ja us ho podeu pensar qu'era la Marta. Contéu jo quina feyna á escorxar un cabrit, y á espeterrellarlo al foch, y riure!... Y quan ja'ns el menjavam l'amo que'm diu: «Manelich, que t'agrada ser pastor?» «Prou!» jo li vaig. Y ell que'm diu: «Y que no t'agradaria ser moliner?» «Si hi hagués blat per moldre!» jo que li vaig. Y ell que hi torna: «Y que no t'agradaria casarte?» «Prou y reprou;—jo que també hi torno—si hi havia dona que'm volgués, y... fos maca!» Y jo allavoras estirava la carn del cabrit ab una damera! Y'm giro; y la Marta se n'havia anat d'aquí enllá ab vos.

TOMÁS

Perque parlessiu tu y l'amo.

MANELICH

Com de fet que parlárem. Y que'l *sinyor* Sebastiá'm va dir molt seriás y baixet que casi no'l sentia, que... «Veurás, tinch un molí tocant á casa, y com que's va morir el pare d'aquesta xicota, hi falta un home al molí que li fassa de costat y que siga un tros de pa: y com que tu ho ets... si vóls ja m'en carrego de tot, y quan jo t'ho mani baixas y't casas ab ella.» Y com que la Marta no era gayre lluny, me la miro; y'm va semblar que m'agradava... vaja que em va agradar forsa, forsa! Y l'amo s'hi va acostar y jo al darrera; y l'amo que li pregunta si'm volia á n'a mí; y ella que fa una miqueta que sí ab lo cap. Y jo que anava á riure, al veure que ella feya com si plorés, també ho vaig voler provar d'enternirme; y no vaig poder, y vaja que no vaig poder; y.. arrenco á riure tan fort que fins las montanyas contestavan! Y varem quedar promesos. (*Pausa*). Ah! Y aquell vespre ja no mes vaig dir un Parenostre: el dels de casa: que demanar muller, no; puig ja la tenia. (*Riu y plora enlernit*).

NURI

Plora! Plora! (*Estrenyantho*).

TOMÁS

Be, home, per aixó no ploris.

MANELICH

Es que ploro d'alegría. Qué vos sembla, companys? Qu'era la Mare de Deu ó qu'era una bruixa alló d'aquell vespre?

NURI

La Mare de Deu! La Mare de Deu!
(*La gent contesta dihent qu'era una bruixa y rihent*).

XEIXA

Una bruixa! Una bruixa!

TOMÁS, *indignat*.

Encara estás que'l Sebastiá!...

XEIXA

El Sebastiá? Preguntéuho á n'ell qu'ara arriba.

Corrandes de la Espasa

D'un raig de sol l'han feta
l'espasa del honor;
y'ls diables l'han batuda
la espasa del traydor.

La espasa quant s' allarga
arriba á lo més alt;
mes ay, que quan s'oscura
la espasa es lo punyal.

Espasa contra espasa
un poble en dos partits:
la sang demunt la terra
fa rassa d'escorpits.

La espasa es valentia,
la espasa es dignitat:
val més la espasa a trossos
que á l'orde d'un malvat.

La espasa es companyona,
espill y gonfanó:
es lley de la conciencia
y es rassa y es nació

Oh espasa, espasa meva,
no'm deixis ni enterrat,
y a dintre del sepulcre
que'm parlis al costat.

La espasa noble alsémla,
jamay que toqui al fanch;
la sang no la rovella
que sang se renta ab sang